

Foto's als fragmenten

Levensgrote foto's op een wand, kleine ingeplakte kiekjes en vergeelde albums die ergens op een hoop liggen. Het lijkt wel een rommelmarkt. Fotograaf Erik Kessels is de maker van de tentoonstelling 'Album beauty' in FOAM, het Amsterdams fotografiemuseum. Hij wilde een ode aan het uitstervende fotoalbum samenstellen.

Tegenwoordig slaan wij onze digitale beelden online op. Of we bewaren ze op een harde schijf. Zorgvuldig ingeplakte foto's, ritselende tussenbladen en leren omslagen horen bij een vergane tijd. In deze tentoonstelling lijkt je door zo'n verouderd album te wandelen.

Ik zie jongetjes in de schoolbank, pasfotoachtige portretten, poserende padvindsters, vergeelde vakantiekiekjes. Ik word geraakt. Onwillekeurig gaan mijn gedachten terug naar mijn eigen albums. Naar de beelden van mijn familiegeschiedenis, naar geboorte, verjaardagen, overleden opa's en oma's die mij op foto's nog steeds aankijken. Ik herinner me mijn eerste (Kodak-)fototoestel. Hoe ik vol spanning de volle rolletjes wegbracht en van de fotograaf gelukkig niet altijd onscherpe en bewogen beelden terugkreeg.

Bij het bekijken van deze tentoonstelling dacht ik: misschien heeft ieder mens wel een innerlijk fotoalbum. Een persoonlijk archief van vergeten beelden. Een collage van fragmenten van je levensweg.

Als geestelijk verzorger merk ik dat beelden bij dementerende mensen zo'n vergeten archief kunnen openen. Als ik foto's laat zien of reproducties van schilderijen, lijkt er een deur open te gaan naar een andere laag. Beelden van een achterliggend leven komen even boven. Evenals kleuren, geuren en gevoelens (zowel vreugde als verdriet). En dat alles in fragmenten. Even worden ze opgevist, die beelden, als vissen uit een vijver van herinneringen.

Mijn oog valt weer op de foto's van de tentoonstelling. Foto's als fragmenten. Als een innerlijk archief. Ik herinner me de woorden van Abel Herzberg: 'Want alles is fragment ... gelijk in elke kus, hoe kort, het hele leven meegegeven wordt.'

Erik Kessels, 'Album beauty', FOAM, Amsterdam >

